

Niels Bohr Institutets fysikleksikon

Af Michael Quaade, Niels Bohr Institutet

I foråret 2013 lancerede Niels Bohr Institutet sit internetbaserede Fysikleksikon [1]. Det er et opslagsværk med emner indenfor fysik, astronomi og beslægtede fagområder. Artiklerne er skrevet af Niels Bohr Institutets medarbejdere og studerende. De redigeres af folk i kommunikationsafdelingen, der har mange års erfaring med formidling og pædagogisk præsentation af videnskabeligt materiale. Målgruppen er alle, der interesserer sig for naturvidenskabelige emner, ikke mindst elever i folkeskole og gymnasium.

Teksterne om hvert enkelt emne er opdelt i en grundbeskrivelse, der giver en kort og letforståelig introduktion til emnet, samt en mere detaljeret og uddybende beskrivelse. Hvert emne er illustreret med et passende udvalg af billeder, tegninger og animationer. I mange tilfælde er illustrationsmaterialet fremstillet specielt til leksikonet. Et par eksempler kan ses her på siden. Mange emner ledsages af relevante film og/eller foredrag med instituttets forskere. I undervisningssammenhænge er det tanken, at grundbeskrivelsen umiddelbart skal kunne forstås af en folkeskoleelev, mens den uddybende beskrivelse skal nå dybere og give udbytte for en gymnasieelev.

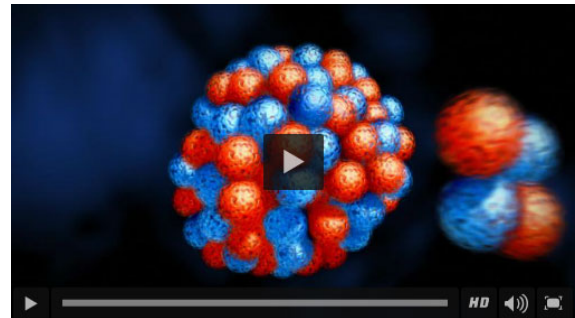

Figur 1. Et af billederne fra Fysikleksikons forsider. Baggrundsbilledet er fra NASA.

Man kan søge efter emner i leksikonet på tre måder.

- Man kan slå op under et af alfabetets bogstaver og se en liste over de artikler, der begynder med det pågældende bogstav, i alfabetisk rækkefølge. På den måde kan man bruge Fysikleksikon helt som et klassisk trykt leksikon.
- Man kan gennemse lister over artikler om specifikke emner som fx astronomi og termodynamik.
- Man kan bruge fritekstsøgning til at søge efter ord i leksikonet. Det gøres med Googlesøgning i leksikonets websider og giver ofte mange søgeresultater.

På alle sider i leksikonet er de to nyeste artikler også vist, så stamkunderne bliver holdt orienteret om nytilkommet materiale. Det er planen at præsentere en ny artikel hver uge.

Figur 2. Animation til artiklen om alfastråling, www.fysikleksikon.nbi.ku.dk/A/alfastraaling (Mediafarm).

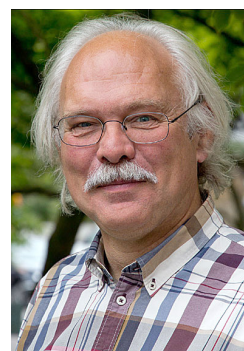
Fysikleksikon er i mange sammenhænge en mere velegnet kilde til information end fx Wikipedia. Artiklerne er skrevet af forfattere med faglig indsigt i de pågældende fysiske emner, så leksikonets oplysninger har en høj faglig pålidelighed. Emnerne er beskrevet uden overflødige fremmedord og fagjargon, så det er mindre omstændeligt end mange Wikipedia-artikler om naturvidenskabelige emner.

Det er ikke alle emner indenfor fysik, der er artikler om i Fysikleksikon. Forfatterne skriver naturligt nok om de emner, de arbejder med til daglig, så der er en vis overvægt indenfor fx astronomi og partikelfysik. Det betyder også, at der bliver en forholdsvis god repræsentation af emner tæt på forskningens frontlinje. Med tiden vil de mere grundlæggende emner også blive taget under behandling. I denne sammenhæng skal man lægge mærke til, at brugerne også kan stille forslag om emner.

God fornøjelse med Fysikleksikon.

Litteratur

- [1] Niels Bohr Institutets fysikleksikon, www.fysikleksikon.nbi.ku.dk

Michael Quaade er uddannet astronom fra Københavns Universitet og tidligere formand for Astronomisk Selskab. Han er hovedansvarlig for driften af Wieth-Knudsen Observatoriet i Tisvilde. Siden 2012 har han arbejdet i kommunikationsafdelingen på Niels Bohr Institutet, primært med at udvikle et webbaseret fysikleksikon. Foto: Ola Jakup Joensen.